

Ю. Д. Кунєв,

доктор юридичних наук, професор
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5952-2052>

А. В. Мазур,

кандидат юридичних наук, доцент
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1073-4799>

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна
Університет митної справи та фінансів
вул. В. Вернадського, 2/4, 49000, Дніпро, Україна
E-mail: kunev@ukr.net

***Мета** статті полягає у аналізі й розкритті проблем теоретичного та практичного плану і перспектив розвитку правового регулювання правоохоронної діяльності на підставі створення її теоретичної моделі. **Методи дослідження:** комплексний підхід до створення теоретичної картини об'єкта та застосування методологічної схеми «подвійного знання» про об'єкт як такий та про знання, що його описують і зображують; порівняльно-правового та доктринального пізнання адміністративного законодавства, а також метод узагальнення та моделювання нових теоретичних знань адміністративного права. **Результати:** визначені проблеми подальшого розвитку теорії і практики публічного права та запропонований теоретичний підхід для їх розв'язання. Встановлено, що система правоохоронної діяльності потребує діяльнісного моделювання, для подальшого створення правових моделей як правоохоронної діяльності в цілому, так і її різновидів. Таке моделювання правоохоронної діяльності може підвищити ефективність реалізації і захищеності прав і законних інтересів громадян України. За відсутності цілісності такої системи відбуваються розриви в якості правового забезпечення реалізації конституційних принципів, утілених у норми публічного права, – нормами-стандартами для правоохоронної діяльності. **Обговорення:** аргументується положення, що практична реалізація підходів на основі побудови та реалізації системи моделей правоохоронної діяльності, дієві для практичної реалізації потреб розвитку підвищення ефективності реалізації охоронної функції держави.*

***Ключові слова:** правоохоронна діяльність; захист права; охорона права; порушення законодавства; правоохоронний орган; орган охорони правопорядку; механізм правозастосовчої діяльності.*

Постановка проблеми та її актуальність. Необхідність теоретичного осмислення сутності соціальних процесів при організації та здійсненні державної влади, місця та сутності в ній правоохоронної діяльності – важливе питання теорії і практики правової діяльності. Характеристика правоохоронної діяльності подається, як правило, в навчальній або монографічній лі-

тературі, присвяченій проблемам реалізації функцій держави.

Проблема визначення сутності правоохоронної діяльності полягає в тому, що в наукових працях багатьох авторів відбувається змішування понять та сутності загальних суспільних функцій із захисту й охорони права та конкретних діяльностей правоохоронної та правозахисної.

Вирішенню означених проблем сприятиме представлення правозастосовчої діяльності як системи та визначення особливостей, притаманних правоохоронній діяльності, при описі її складових елементів. Цей підхід сприятиме також виокремленню різновидів діяльності, які недоцільно зараховувати до правоохоронної, тому що вони забезпечувальні і їх недоцільно зараховувати до правоохоронної.

Дослідження правоохоронної діяльності пов'язується з аналізом її сутності, змісту та природи, потребує аналізу ролі правоохоронної діяльності та органів, які її здійснюють у забезпеченні, гарантуванні та охороні прав і свобод людини, які на конституційному рівні визначено як вища соціальна цінність. Тому напрямки правоохоронної діяльності, що здійснюють державні органи і установи та застосовують законодавство з метою забезпечення прав та законних інтересів осіб мають бути теоретично обґрунтованими.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Потреба теоретичного осмислення сутності соціальних процесів при організації та здійсненні державної влади, місця та сутності в ній правоохоронної діяльності – важливе питання теорії і практики правової діяльності. Характеристика правоохоронної діяльності дається, як правило, в навчальній або монографічній літературі, присвяченій проблемам функцій держави.

Фактично всі науковці сходяться на думці, що правоохоронна діяльність – різновид правозастосовчої, але на даний момент у науковій літературі немає спільного погляду на поняття правоохоронної діяльності, її ознаки та структуру. В наукових працях Ковальського В.С., Мазепи М.М., Руденка М.В., Мельника М.І., Хавронюка М.І., Тихомирова О.Д., Ведерникова Ю.А., Гришука В.К., Юрка С.С. та інших досліджувалися питання правоохоронної діяльності, але разом з тим зверталася увага на недостатню визначеність категорії правоохоронної діяльності як предмета правового дослідження.

Мета статті – аналіз проблем та розкриття основних напрямків розвитку теоретичних основ правоохоронної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Завдання опису соціально-діяльнісної системи

полягає насамперед у виділенні об'єкта із середовища за допомогою встановлення меж середовища й системи з подальшим відображенням (тією або іншою мірою деталізованих і формалізованих) функціональних особливостей системи. Необхідність опису системи диктується потребою її дослідження для побудови моделі, максимально наближеної до реальної, та подальшою побудовою ідеальної моделі процесу й системи функціонування і структури. При цьому визначаються межі системи як об'єкта дослідження, тобто зазначається, які елементи й зв'язки належать до системи, а які – до середовища. Основним об'єктом дослідження нами обрано правоохоронну діяльність.

Правоохоронна діяльність – діяльність, спрямована на реалізацію охоронної функції держави і зараховується до сфери юрисдикційної діяльності, як різновиду правозастосовчої.

Таке аксіоматичне уявлення потрібне для виокремлення різновиду діяльності із загальної системи та з'ясування її внутрішніх складових.

Аналіз діяльності з охорони і захисту, як функцій держави дозволяє навести напрямки, за якими здійснюється правоохоронна діяльність:

Думки щодо співвідношення охорони й захисту права можна подати так:

1) у широкому значенні – захист права, як загальна категорія, (не діяльність) означає забезпечення захищеності прав і свобод громадян їх життя, здоров'я, честі й гідності;

2) у широкому значенні – правоохорона, як загальна категорія, означає охорону від порушення прав і свобод громадян їх життя, здоров'я, честі й гідності.

Тобто у цих двох значеннях охорона та захист права фактично збігаються у значенні й означають гарантування прав, яке забезпечується різними засобами, основними з яких можна вважати *діяльність*, яка спрямована на охорону і захист прав від порушення, припинення їх порушення та їх відновлення у разі порушення. У цьому значенні таку загальну діяльність вже можна розділити на дві: *охоронну та захисну*.

Тоді зазначимо, що охорона й захист права здійснюються у межах діяльностей правоохоронної та правозахисної. За усталеною традиці-

єю адміністративно-правового розуміння – правоохоронна діяльність характеризується постійним здійсненням активних дій щодо об'єкта охорони, коли факту правопорушення ще немає. Коли ж він настає, то мова має йти про правозахисну діяльність. Але цьому цілком зрозумілому поділу часто суперечать законодавці та науковці, поєднуючи напрямки правоохоронної та правозахисної діяльності під загальною назвою «правоохоронна діяльність». Зокрема закон «Про правовий і соціальний захист працівників суду ...» та інші [1].

Такий підхід не вирішує теоретичної та практичної проблеми – визначення змісту, сутності й ознак правоохоронної діяльності, тому що не відбувається чіткого розмежування цих двох діяльностей та їх функцій. Відповідно, залишаються остаточно не розв'язаними питання щодо державного захисту осіб, які виконують функції держави у сфері правоохорони та необхідності фінансування їх діяльності. Додаткового захисту потребують особи, які здійснюють правоохоронну, але не виключно правозахисну діяльність.

Діяльності: правоохоронна та правозахисна мають усі загальні ознаки правозастосовчої діяльності.

Спираючись на системодіяльнісний підхід і зміст механізму правової організації діяльності, розглянемо системне уявлення правозастосовчої діяльності, яке буде визначальним для розуміння її сутності, завдань та ліквідації розривів під час правозастосування.

Механізм правозастосовчої діяльності розкриваємо через такі складові.

Суб'єкт – індивід або сукупність індивідів. За визначенням він повинен бути уповноваженим суб'єктом, який має право на основі правових приписів загального характеру і необхідних юридичних фактів приймати рішення, тобто здійснює діяльність, пов'язану з прийняттям рішень, які відповідно до певних процедур набувають конкретного характеру у формі акта правозастосування, або акту-дії.

Вхідний матеріал – дескриптивна (на основі власних уявлень) про юридичні факти і прескриптивна інформація (нормативно-правовий

акт), необхідна для підготовки і прийняття рішення у формі акта правозастосування.

Продукт – інформація у вигляді рішення, яке має правову форму акта правозастосування або інтерпретації.

Цільова частина як об'єктна складова правозастосовчої діяльності являє собою сукупність усіх цілей, на реалізацію яких спрямований акт правозастосування.

Функціональна частина – дії або процедури, що докладаються до матеріалу для його перетворення. Це спеціалізована частина дій, які можна охарактеризувати як типові, регулярні та стабільні види діяльності суб'єкта правотворчості, що відрізняються однорідністю цілей та дій. Загальні правотворчі функції універсальні, їх зміст залежить від виду нормативно-правового акта, повноважень суб'єкта правозастосування й конкретних процедур.

Технологічна (методична) частина. Технологія правозастосовчої діяльності – це сукупність методів і способів перетворення вхідних компонентів системи діяльності – інформації у компоненти її виходу – інформацію у формі акта правозастосування, або рішень щодо його видання чи реалізації.

Методи, які використовуються при виконанні всіх видів правозастосовної діяльності, забезпечують виконання функціональної частини. Методичні положення (процедури діяльності) – організація прийомів і способів дій, що докладаються до матеріалу і є продуктом застосування норм і знань правозастосування, зокрема практичного здійснення правового впливу на об'єкти соціального управління, необхідних для досягнення поставлених цілей.

Нормативна частина відображає сукупність загальноновизнаних принципів, норм, завдань або правил, за якими потрібно здійснювати процес вироблення продукту правозастосовчої діяльності – акта правозастосування. Є формою відображення сукупності суб'єктивних прав і юридичних обов'язків суб'єктів застосування норм права.

Сукупність принципів. Стосовно принципів правозастосування визначено, що вони є правилами, настановами, вимогами, рекомендаціями, якими користується конкретний суб'єкт

(суб'єктна категорія), також вони відображають існуючі закономірності, зв'язки і залежність різних аспектів, елементів і сторін організації соціальних систем і процесів (об'єктна категорія).

Інструментальна частина – інструменти (засоби, важелі) правозастосовчої діяльності – те, за допомогою чого відбувається безпосередній вплив на матеріал. До них можна зарахувати знання, засоби перетворення інформації та безпосереднього впливу на суб'єктів взаємодії в діяльності [2].

Окремі ознаки правоохоронної діяльності

Окрім загальних, визначимося з *окремими ознаками правоохоронної та правозахисної діяльності*.

Під час визначення напрямків цих діяльностей доцільно їх розуміти як *завдання діяльності*, що полягають в *охороні й захисті таких об'єктів (об'єктів правоохорони)*:

- особа – її права і свободи;
- конституційний (державний) лад та основи місцевого самоврядування;
- суверенітет та територіальна цілісність України;
- власність;
- правопорядок;
- природні ресурси та оточуюче середовище;
- державна (національна) безпека (ст. 16 закону «Про національну безпеку»);
- державний, митний кордон країни тощо.

На думку авторів статті «у тексті Закону «Про національну безпеку» однозначно закріплено розширене трактування поняття та системи правоохоронних органів як таких, на які законом покладено виконання правоохоронних функцій і правоохоронної діяльності, яка, своєю чергою, полягає у гарантуванні державної безпеки, захисті державного кордону України, охороні та захисті національних інтересів держави, громадського порядку, прав і свобод людини і громадянина. Що стосується поняття системи правоохоронних органів, то, як видно з тексту Закону, у ньому більш чітко окреслено її обриси, проте загалом визначено лише деякі елементи правового статусу останніх, зокрема їхні завдання та компетенцію» [3].

Виконання загальних суспільних функцій держави з *охорони і захисту права* забезпечується виконанням таких *функцій (діяльностей)*:

- запобігання порушення права;
- виявлення порушення права;
- припинення порушення права;
- урегулювання порушення права;
- розгляд (розслідування) порушення права;
- відновлення порушеного права;
- попередження порушення права.
- застосування і виконання санкцій при порушенні права;

Виходячи з наведених положень та структури правозастосовчої діяльності можна визначити такі *основні ознаки правоохоронної діяльності*:

– *владна* – здійснюється спеціально створеними державними органами наділеними владними повноваженнями або офіційно уповноваженими громадянами і громадськими об'єднаннями, яким на час виконання правоохоронних функцій делегуються владні повноваження у порядку, формі й обсязі, встановленому законом;

– *публічна* – стосується кожного члену спільноти; суб'єкти діяльності мають встановлені законом зовнішні ознаки приналежності до правоохоронних органів (форму, знаки розрізнення, посвідчення, спеціальні засоби впливу); фінансується переважно державою;

– *інструментальна* – є інструментом реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод громадян (правової соціалізації) за допомогою використання дозволів, приписів, заборон або реалізації юридичної відповідальності, одночасно виступає інструментом досягнення інших цілей суспільства і держави;

– *підзаконна* – регламентовані законом повноваження реалізуються в межах визначених процесуальних форм, основних процедур, засобів і способів діяльності;

– *правозастосовча* – характер рішень, що приймаються полягає не у встановленні нових норм права, а лише у застосуванні відповідних чинних норм, характерних своїм правоохоронним спрямуванням, а продуктом діяльності є індивідуальні правозастосовчі акти або акти-дії;

– *правомірна* – суб’єкти діяльності наділяються згідно з законом різноманітними специфічними правами;

– *процесуальна* – діяльність вповноваженого органу складаються зі спеціально встановлених юридичних процедур та наданих повноважень. Процедури є формально визначеними та мають протокольну форму;

– *статусна* – суб’єктом цієї діяльності є вповноважена державою особа, що має спеціальні знання і вміння;

– *примусовий характер виконання та забезпечення* – полягає у можливості застосування примусу як запобіжного заходу припинення протиправних дій та спроб уникнути відповідальності чи перешкодити провадженню встановленої законом процедури розгляду (розслідування) справи при порушення права;

– *вплив на формування і реалізацію комплексу факторів:*

– кількісні, якісні, територіальні характеристики носіїв загроз, зокрема злочинності як суспільного явища об’єктам правоохорони;

– рівень економічного розвитку суспільства;

– наявність підготовлених кадрів у правоохоронній сфері;

– стан правосвідомості населення;

– здатність політичного керівництва держави приймати та організовувати реалізацію рішень у цьому напрямі, тощо.

Поняття правоохоронної діяльності

Можна визначити, що *правоохоронна діяльність* – державно-владна правозастосовча професійна діяльність посадових осіб державних органів з реалізації державної політики у сфері охорони і захисту права фізичних та юридичних осіб, що полягає у виконанні завдань: запобігання, виявлення, припинення, урегулювання, розгляду (розслідування), попередження, відновлення порушення їх права, застосування і виконання санкцій при порушенні права.

Деякі вчені відзначають наявність у правоохоронній діяльності напрямку – недержавної або приватної правоохоронної діяльності, яка має свої відмінні ознаки, зокрема, наявність недержавного фінансування, приватний а не публічний характер діяльності тощо.

Різновиди правоохоронної діяльності

Виконання наведених правоохоронних функцій спрямоване на запобігання і протидію правопорушенням. Загальне уявлення на різновиди правоохоронної діяльності можна скласти спираючись на Закон України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів», де передбачено державний захист для осіб, які беруть безпосередню участь відповідно у: (ст. 2):

а) конституційному провадженні;

б) розгляді справ у судах, кримінальному провадженні та провадженні у справах про адміністративні правопорушення;

в) оперативно-розшуковій та розвідувальній діяльності;

в1) виконанні бойових (спеціальних) завдань, покладених на Сили спеціальних операцій Збройних Сил України;

г) охороні громадського порядку і громадської безпеки;

д) виконанні вироків, рішень, ухвал і постанов судів, постанов органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, та прокурорів;

е) контролі за переміщенням людей, транспортних засобів, товарів та інших предметів чи речовин через державний і митний кордон України;

є) нагляді і контролі за виконанням законів [4].

М.Л. Мельник і М.І. Хавронюк до головних правоохоронних функцій пропонують віднести такі:

1) профілактичну (профілактика правопорушень, які тягнуть за собою юридичну відповідальність у сфері публічного права);

2) захисну (захисту життя, здоров’я, прав, свобод та законних інтересів фізичних осіб);

3) охоронну (охорони громадського порядку, громадської безпеки і власності);

4) ресоціалізаційну (ця функція є найбільш характерною для органів і служб у справах неповнолітніх, служб, що здійснюють адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі);

5) оперативно-розшукову;

б) розслідування злочинів;

7) судового розгляду справ;

8) розгляду справ про адміністративні правопорушення;

9) розгляду справ про фінансові та адміністративно-господарські правопорушення (іншими словами, розгляд справ про адміністративні правопорушення, вчинені юридичними особами або громадянами-підприємцями);

10) виконання вироків, рішень, ухвал і постанов судів, постанов органів дізнання і досудового слідства та прокурорів [5, с. 27–28].

До другорядних та допоміжних правоохоронних функцій М.Л. Мельник і М.І. Хавронюк пропонують віднести такі:

1) контрольна (наглядова);

2) дозвільна (надання дозволів на здійснення певної діяльності, у тому числі підприємницької, або вчинення певних дій);

3) правороз'яснювальна (у тому числі функція надання правової допомоги);

4) аналітична та/або методична;

5) інформаційна (інформування інших державних органів, у т. ч. правоохоронних);

6) нормотворча (з правом видання актів міжвідомчого характеру);

7) координаційна.

На думку М.Л. Мельника і М.І. Хавронюка, ці функції є допоміжними для правоохоронної діяльності, але ж ці самі функції є основними різновидами діяльності органів виконавчої влади в цілому. Тобто у контексті розгляду напрямків правоохоронної діяльності вагони стають важливіші ніж паровоз, якщо рух розглядати як розвиток суспільних процесів.

Нарешті, правоохоронні органи можуть виконувати й інші функції, які взагалі не можна віднести до правоохоронних: розвідувальна, забезпечення урядового зв'язку, надання соціальної допомоги (крім власне ресоціалізації громадян), антидиверсійна, конвойна тощо [5, с. 29–30].

При визначенні правоохоронної діяльності необхідно означити, які діяльності є забезпечуючими для правоохоронної, це зокрема аналітична, контролююча, установча тощо, які можуть бути забезпечуючими функціями основної правоохоронної діяльності або різновидами діяльностей, які забезпечують правоохоронну як основну.

Деякі вчені відзначають наявність у правоохоронній діяльності напрямку недержавної або приватної правоохоронної діяльності, яка має свої відмінні ознаки, зокрема наявність державного фінансування, приватний, а не публічний характер діяльності тощо.

Правоохоронний орган.

Логічно залишається невирішеним питання щодо визначення поняття «правоохоронний орган» і «орган охорони правопорядку». Основні суперечки точаться навколо поняття або статусу того чи іншого державного органу. При цьому інколи на другий план відходить необхідність здійснення того чи іншого різновиду діяльності певним державним органом, установою чи організацією.

При чіткому науковому та законодавчому визначенні правоохоронної діяльності відпадає необхідність суперечок щодо поняття «правоохоронний орган», «орган охорони правопорядку» тому що його сутність втрачає практичне значення.

Правоохоронними варто вважати органи, які за змістом своєї діяльності на основі закону й у відповідних формах покликані забезпечувати: захист прав, основоположних свобод і законних інтересів громадян; цілісність держави; громадський і правовий порядок; попереджати, припиняти правопорушення й застосовувати державний примус або вплив до осіб, які порушили законодавство України.

Аналіз законів і підзаконних актів, що регламентують діяльність найбільш типових правоохоронних органів (поліції, прокуратури, органів служби безпеки й ін.) дозволяє зробити висновки про те, що відносять ці органи до числа правоохоронних скоріше за логікою, за сукупністю виконуваних ними функцій, а не тому, що так записано в нормативно-правовому акті, який визначає їх компетенцію.

Висновки. Розроблення і закріплення в законодавстві поняття «правоохоронна діяльність» сприятиме чіткому визначенню осіб, які потребують спеціальних повноважень та соціального захисту з боку держави, розуміння особливостей того чи іншого різновиду правоохоронної діяльності.

Правоохоронна діяльність – державно-владна правозастосовча професійна діяльність посадових осіб державних органів з реалізації державної політики у сфері охорони і захисту права фізичних та юридичних осіб, що полягає у виконанні завдань: запобігання, виявлення, припинення, урегулювання, розгляду (розслідування), попередження, відновлення порушення їх права, застосування і виконання санкцій при порушенні права.

Визначаючи правоохоронну діяльність, можна чітко означити, які діяльності є забезпечувальними для правоохоронної – це, зокрема, аналітична, контрольна, установча тощо. Вони можуть бути функціями основної правоохоронної діяльності або різновидами діяльності, що забезпечують правоохоронну як основну.

Виходячи з наведеного вище, можна зробити висновок, що статус правоохоронного органу або органу охорони правопорядку не потрібен, а потрібне правове закріплення за певним органом різновидів правоохоронної діяльності: зокрема, спеціальної правоохоронної діяльності – оперативно-розшукової; провадження досудового слідства тощо.

Кожен із різновидів правоохоронної діяльності доцільно розглядати за схемою системодіяльнісного підходу до її структури, наведеної вище для правозастосовчої діяльності. Такий підхід забезпечить повноту правового регулювання напрямків правоохоронної діяльності і сприятиме законності діяльності держави в сфері реалізації охоронної функції.

Важливим видається й системне подання правоохоронної діяльності органами судочинства в контексті взаємозв'язку з правоохоронною діяльністю органів виконавчої влади, місцевого самоврядування і міжнародними організаціями. Під час опису моделей правоохоронної діяльності дуже добре виявляються розриви в її правовому регулюванні, що також сприятиме розробці концепції розвитку правоохоронної діяльності в країні.

Література

1. Кунєв Ю.Д., Кунєва З.Ю. Правоохоронна діяльність митної служби: теоретичні аспекти. *Вісник Академії митної служби України. Серія: Право.* 2012. № 2. С. 72–78.

2. Кунєв Ю.Д. Правова організація діяльності митної служби України: теоретичні та методологічні основи: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07. Харківський нац. ун-т внутрішніх справ. Харків, 2010. 442 с.

3. Волуйко О., Дручек О. Поняття правоохоронної діяльності та правоохоронних органів у світлі концепції національної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. № 10. С. 95–100. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/10/17.pdf>

4. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 груд. 1993 р. № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>

5. Мельник М.Л., Хавронюк М.І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність: навчаль. посіб. Київ: Атіка, 2002. 576 с.

References

1. Kunjev Ju.D., Kunjeva Z.Ju. Pravookhoronna dijajlnistj mytnoji sluzhby: teoretychni aspekty. *Visnyk Akademiji mytnoji sluzhby Ukrajinjy. Serija: Pravo.* 2012. № 2. S. 72–78.

2. Kunjev Ju.D. Pravova orghanizacija dijajlnosti mytnoji sluzhby Ukrajinjy: teoretychni ta metodologhichni osnovy: dis. ... dokt. juryd. nauk: spec. 12.00.07. Kharkivskijj nacionalnijj univertsytet vnutrishnikh sprav. Kharkiv, 2010. 442 s.

3. Volujko O., Druchek O. Ponjattja pravookhoronnoji dijajlnosti ta pravookhoronnykh orghaniv u svitli koncepciji nacionalnoji bezpeky Ukrajinjy. *Pidpryjemnyctvo, ghospodarstvo i pravo.* 2020. № 10. S. 95–100. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/10/17.pdf>

4. Pro derzhavnyj zakhyst pracivnykiv sudu i pravookhoronnykh orghaniv: Zakon Ukrajinjy vid 23 hrud. 1993 r. № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>

5. Meljnyk M.L., Khavronjuk M.I. Pravookhoronni orghany ta pravookhoronna dijajlnistj: navchal. posib. Kyiv: Atika, 2002. 576 s.

LAW ENFORCEMENT ACTIVITY: THEORETICAL ASPECT

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
University of Customs and Finance
V. Vernadskyi str., 2/4, 49000, Dnipro, Ukraine
E-mail: kunev@ukr.net

*The purpose of the article is to analyze and reveal the problems of the theoretical and practical plan and prospects for the development of legal regulation of law enforcement activities based on the creation of its theoretical model. **Research methods:** a comprehensive approach to creating a theoretical picture of the object and applying the methodological scheme of “double knowledge” about the object as such and about the knowledge that describes and depicts it; comparative legal and doctrinal knowledge of administrative legislation, as well as a method of generalization and modeling of new theoretical knowledge of administrative law. **Results:** the problems of the further development of the theory and practice of public law are identified and a theoretical approach to their solution is proposed. It has been established that the system of law enforcement activity needs activity modeling, for the further creation of legal models of both law enforcement activity in general and its varieties. Such modeling of law enforcement activities can increase the effectiveness of implementation and protection of the rights and legitimate interests of Ukrainian citizens. In the absence of the integrity of such a system, there are gaps in the quality of legal support for the implementation of constitutional principles, embodied in the norms of public law – norms-standards for law enforcement activities. **Discussion:** the proposition is argued that the practical implementation of approaches based on the construction and implementation of a system of law enforcement activity models are effective for the practical implementation of the development needs of increasing the effectiveness of the implementation of the state’s security function.*

***Key words:** law enforcement activity; protection of law; violation of legislation; law enforcement agency; law enforcement mechanism.*

Стаття надійшла до редакції 05.09.2023